

Guillermo Rosales

Het huis van de drenkelingen

Vertaald uit het Spaans door Arie van der Wal

Uitgeverij Atlas Contact
Amsterdam/Antwerpen

De vertaler ontving voor deze vertaling een projectsubsidie
van het Nederlands Letterenfonds

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Eerste druk, februari 2018

© 1987 erven Guillermo Rosales

© Ediciones Siruela, 2003

© 2018 Nederlandse vertaling Arie van der Wal

Oorspronkelijke titel: *La casa de los náufragos* (Boarding Home)

Oorspronkelijk uitgegeven door Ediciones Siruela 2003

Omslagontwerp Wil Immink Design

© Omslagbeeld

Ontwerp typografie binnenwerk Wim ten Brinke

Drukker GGP Media GmbH, Pößneck

ISBN 978 90 254 4902 5

D/2018/0108/503

NUR 302

www.atlascontact.nl

Buiten op het huis stond BOARDING HOME, maar ik wist dat het mijn graf zou worden. Het was zo'n typisch armoedig onderkomen voor hopeloze gevallen, gekken meestal, maar soms ook ouderen die daar door hun familie waren achtergelaten om in eenzaamheid te sterven, zodat ze het leven van de overwinnaars niet zouden verpesten.

‘Je zult het hier goed hebben,’ zegt mijn tante, achter het stuur van het nieuwste model Chevrolet. ‘Je begrijpt ook wel dat ik niet meer voor je kan doen.’

Ik snap het. Bijna wil ik haar bedanken dat ze deze schamele behuizing voor me heeft gevonden, zodat ik verder kan leven en niet ergens op een bankje in een of ander park hoeft te slapen, onder de vuile korsten en zeulend met zakken kleren.

‘Meer kan ik niet voor je doen.’

Ik snap haar wel. Ik ben in zeker drie gekkenhuizen opgenomen geweest sinds ik zes maanden geleden hier in Miami ben aangekomen, op de vlucht voor de cultuur, de muziek, de literatuur, de tele-

visie, de sportwedstrijden, de geschiedenis en de filosofie van het eiland Cuba. Ik ben geen politieke balling. Ik ben een totale balling. Ik denk weleens dat als ik in Brazilië, Spanje, Venezuela of Scandinavië geboren was, ik ook daar de straten, havens en weilanden zou zijn ontvlucht.

‘Je zult het hier goed hebben,’ zegt mijn tante.

Ik kijk haar aan. Ze heeft een harde blik. In haar doffe ogen is geen medelijden te lezen. We stappen uit. Op het huis stond BOARDING HOME. Het is zo’n huis waar ze het uitschot van de maatschappij opvangen. Wezens met holle ogen, droge wangen, een tandeloze mond en een vuil lichaam. Ik geloof dat je alleen hier, in de Verenigde Staten, dat soort plekken hebt. Ze staan ook wel gewoon bekend als ‘homes’. Het zijn geen staatsinstellingen maar privéhuizen die iedereen met een vergunning en een EHBO-cursus kan openen.

‘...een onderneming als elke andere,’ zegt mijn tante. ‘Net als een begrafenisonderneming, opticien of kledingwinkel. Je betaalt hier driehonderd peso.’

We doen de deur open. Ze waren er allemaal. René en Pepe, de twee zwakbegaafden; Hilda, het afgeleefde oude mens dat voortdurend in haar broek piest; Pino, een zwijgzame grijsaard die niets anders doet dan met een streng gezicht in de verte sta-

ren; Reyes, een oude man met een glazen oog dat constant een gelige vloeistof afscheidt; Ida, de aan lagerwal geraakte grande dame; Louie, een sterke yankee met een olijfkleurige huid die de hele tijd huilt als een krankzinnige wolf; Pedro, een oude indiaan, mogelijk Peruaans, stille getuige van het kwaad van de wereld; Tato, de homoseksueel; Napoleon, de dwerg; en Castaño, een negentigjarige die alleen maar kan schreeuwen: 'Ik wil dood! Ik wil dood! Ik wil dood!'

'Je zult het hier goed hebben,' zegt mijn tante. 'Je bent onder Latijns-Amerikanen.'

We lopen verder. Meneer Curbelo, de baas van het Huis, zit ons op te wachten achter zijn bureau. Vond ik hem meteen al weerzinwekkend? Ik weet het niet. Hij is dik en pafferig en draagt een belachelijk trainingspak, nog geaccentueerd door een jeugdige honkbalpet.

'Is dit de man?' vraagt hij glimlachend aan mijn tante.

'Dit is 'm,' antwoordt ze.

'Hij zal het hier goed hebben,' zegt Curbelo. 'Alsof hij onder familie is.'

Hij kijkt naar het boek dat ik onder mijn arm heb en vraagt: 'Hou je van lezen?'

Mijn tante antwoordt: 'Dat niet alleen. Hij is schrijver.'

‘Ah!’ zegt Curbelo met gespeelde verbazing. ‘En wat schrijf je?’

‘Bullshit,’ zeg ik zachtjes.

‘Hebt u zijn medicijnen meegebracht?’ vraagt Curbelo vervolgens.

Mijn tante zoekt in haar handtas.

‘Ja,’ zegt ze. ‘Melleril. Honderd milligram. Hij moet er vier per dag innemen.’

‘Goed,’ zegt meneer Curbelo met een tevreden gezicht. ‘Dan kunt u hem hier laten. Wij zorgen wel voor de rest.’

Mijn tante draait zich om en kijkt me aan. Ik meen deze keer een zweempje medelijden in haar blik op te merken.

‘Je zult het hier goed hebben,’ verzekert ze. ‘Meer kan ik niet voor je doen.’

Mijn naam is William Figueras, en op mijn vijftiende had ik al de grote Proust, Hesse, Joyce, Miller en Mann gelezen. Zij waren voor mij wat de heiligen zijn voor een vrome christen. Twintig jaar geleden heb ik op Cuba een roman geschreven waarin een liefdesgeschiedenis werd verteld. Het was het verhaal van een communist en een bourgeoisie-meisje, en het eindigde met de zelfmoord van beiden. De roman is nooit gepubliceerd en mijn liefdesgeschiede-

nis is nooit bekend geworden bij het grote publiek. De literatoren van de regering vonden mijn roman morbide, pornografisch en ook irrelevant, omdat ik de Communistische Partij nogal hard aanpakte. Daarna werd ik gek. Ik begon duivels op de muren te zien, hoorde stemmen die me uitscholden en hield op met schrijven. Ik kreeg schuim op mijn lippen als een hondsdolle hond. In de overtuiging dat een verandering van omgeving me zou genezen van mijn waanzin, ging ik op een dag weg uit Cuba en kwam ik aan in het grote Amerika. Ik werd opgewacht door een paar familieleden die niets over mijn leven wisten en die me na twintig jaar scheiding nauwelijks meer kenden. Ze dachten dat er een toekomstige winnaar, een toekomstige handelaar, een toekomstige playboy zou arriveren, een toekomstige huisvader die een toekomstig huis vol kinderen zou krijgen en in het weekend naar het strand zou gaan en in mooie auto's zou rijden en merkkleding van Jean Marc en Pierre Cardin zou dragen. Maar degene die op de dag van mijn aankomst op het vliegveld verscheen was een magere, bedeesde en bijna tandeloze krankzinnige, die nog dezelfde dag moest worden opgenomen in een psychiatrische inrichting omdat hij de hele familie met argwaan bekeek en ze allemaal de huid vol schold in plaats van ze te omhelzen

en te kussen. Ik weet dat het voor iedereen een grote teleurstelling was, vooral voor mijn tante, die er veel van had verwacht. En dan krijgen ze mij. Pijnlijk. Een vreselijke schandvlek op deze brave familie van kleinburgerlijke Cubanen, met hun gezonde tanden, gevijlde nagels, glanzende huid en modieuze kleren, behangen met dikke gouden kettingen en in het bezit van het laatste model auto en een huis met ruime kamers, voorzien van airconditioning, verwarming en een goed gevulde provisiekast. Ik weet dat ze elkaar die dag (de dag van mijn aankomst) allemaal beschaamd aankeken, een enkele bijtende opmerking maakten, in hun auto stapten en wegreden van het vliegveld in de overtuiging dat ze me nooit meer terug zouden zien. Waar ze zich tot op de dag van vandaag aan hebben gehouden. De enige die trouw bleef aan de familiebanden was tante Clotilde, die besloot mij onder haar hoede te nemen en me drie maanden bij haar liet inwonen. Totdat ze, op advies van andere leden van de familie en van vrienden, op een dag besloot me in het boarding home onder te brengen, het tehuis voor menselijk afval.

‘Omdat je ook wel zult begrijpen dat ik niets meer voor je kan doen.’

Dat begrijp ik.